

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΙΔΙΩΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΕΣ/ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΤΕΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥΣ ΣΕ ΕΜΠΟΛΕΜΕΣ ΖΩΝΕΣ

www.aiic.net

www.fit-ift.org

www.red-t.org

Οι μεταφραστές και διερμηνείς (Μ/Δ) που απασχολούνται με σύμβαση σε εμπόλεμες ζώνες είναι συχνά μη επαγγελματίες γλωσσολογικές, ωστόσο έχουν καθοριστική σημασία για την επικοινωνία. Η απασχόλησή τους σε περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου τους καθιστά εξαιρετικά ευάλωτους και χρειάζονται ειδική προστασία, τόσο κατά τη διάρκεια της σύμβασης όσο και έπειτα από αυτή. Οι χρήστες υπηρεσιών Μ/Δ πρέπει να γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους προς τους Μ/Δ και την ανάγκη να τους προστατεύουν διαρκώς. Παράλληλα, οι Μ/Δ πρέπει να γνωρίζουν επίσης τα δικαιώματά τους και να τηρούν τους κανόνες και τα πρότυπα δεοντολογίας του κλάδου των γλωσσών, ώστε να είναι περισσότερο ασφαλείς και να προστατεύουν το κύρος τους.

Το παρόν έγγραφο είναι ένας οδηγός για τα βασικά δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις πρακτικές που προτείνουν η Διεθνής Ένωση Διερμηνέων Συνεδρίων (AIIC), η Διεθνής Ομοσπονδία Μεταφραστών (FIT) και η Red T στους Μ/Δ και τους χρήστες των υπηρεσιών τους. Αφορά τους Μ/Δ που προσφέρουν εκ του σύνεγγυς γλωσσικές υπηρεσίες στις ένοπλες δυνάμεις, σε δημοσιογράφους, ΜΚΟ και άλλες οργανώσεις σε εμπόλεμες ζώνες.

Για Μ/Δ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Προστασία

Δικαιούστε προστασία τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά την αποστολή σας. Αν είναι ανάγκη, η προστασία πρέπει να περιλαμβάνει και την οικογένειά σας. Θα πρέπει να σας διατεθεί προστατευτικός ιματισμός και εξοπλισμός, όχι όμως όπλα. Ως ιδιώτες, δεν υποχρεούστε να φοράτε στολή, εκτός αν θέλετε οι ίδιοι. Πρέπει να έχετε πρόσβαση σε ιατρική και ψυχολογική βοήθεια. Πριν από την ανάληψη των καθηκόντων σας, θα πρέπει να εκπαιδευτείτε σε θέματα ασφάλειας και έκτακτων περιστατικών.

Υποστήριξη

Δικαιούστε υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της αποστολής σας, π.χ. εύλογες ανέσεις σε κατάλληλες εγκαταστάσεις, στο πεδίο ή στη βάση σας.

Όρια

Τα όρια των αρμοδιοτήτων σας πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένα. Έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε εργασίες που δεν συνάδουν με τους επαγγελματικούς και προσωπικούς σας κανόνες και τα πρότυπα δεοντολογίας ή/και θέτουν αδικαιολόγητα σε κίνδυνο την ασφάλειά σας.

Ενημέρωση

Πρέπει να ενημερωθείτε σχετικά με το γενικό και το ειδικό πλαίσιο της αποστολής σας.

Προϋποθέσεις

Δικαιούστε αμοιβή και άλλες συμβατικές παροχές που αντικατοπτρίζουν την επικινδυνότητα των συνθηκών. Το ωράριο εργασίας πρέπει να είναι λογικό και να προβλέπονται περιοδικά διαλείμματα.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Αμεροληψία

Ανεξάρτητα από το ποιος σας έχει προσλάβει, οφείλετε να εξυπηρετείτε όλα τα μέρη ισότιμα χωρίς να εκφράζετε απόψεις και συμπάθειες. Δεν επιτρέπεται η προώθηση οιασδήποτε υπόθεσης ή ιδέας. Επιπλέον, υποχρεούστε να γνωστοποιείτε οποιαδήποτε σύγκρουση συμφέροντος.

Εμπιστευτικότητα

Να προστατεύετε τον εμπιστευτικό χαρακτήρα κάθε πληροφορίας που περιέρχεται σε γνώση σας από οποιονδήποτε στη διάρκεια της εργασίας σας. Μην αποκαλύπτετε πληροφορίες σε κανέναν και μην τις χρησιμοποιείτε για προσωπικό όφελος.

Ακρίβεια

Να μεταφέρετε όσο το δυνατόν πιο πιστά τα μηνύματα όλων των μερών. Για να το επιτύχετε:

- Μάθετε τις βασικές δεξιότητες που απαιτεί η διερμηνεία, π.χ. να ακούτε προσεκτικά όσα λέγονται, να τα αποδίδετε με σαφήνεια στην άλλη γλώσσα και να επιδεικνύετε ευαισθησία στις πολιτισμικές διαφορές και τις μη λεκτικές νύξεις.
- Προετοιμαστείτε μαθαίνοντας το σχετικό ειδικό λεξιλόγιο, τα αρκτικόλεξα, την ορολογία κ.λπ. Εξοικειωθείτε με προφορές, χειρονομίες, ήθη και έθιμα κ.λπ.
- Κρατάτε σημειώσεις, αν αυτό βοηθάει τη μνήμη σας.
- Δεν επιτρέπεται να λογοκρίνετε ή να αλλάζετε τις πληροφορίες που μεταφέρουν οι ομιλητές.
- Αν χρειαστεί, ζητήστε διευκρινίσεις, παρακαλέστε τους ομιλητές να μιλήσουν πιο αργά ή κάντε νόημα στον ομιλητή ότι δεν έχει γίνει κατανοητός.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Μ/Δ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Δικαιούστε ακριβή μετάφραση/διερμηνεία του μηνύματός σας. Ανταποκρινόμενοι στις υποχρεώσεις που παρατίθενται κατωτέρω, βοηθάτε τον Μ/Δ να επιτύχει αυτόν τον στόχο.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Σεβασμός

Οι Μ/Δ είναι ο σύνδεσμος ανάμεσα σε εσάς και τους κατοίκους της χώρας στην οποία εργάζεστε. Να σέβεστε τους Μ/Δ για να σας σέβονται και αυτοί. Η ιεραρχία είναι δεδομένη, αλλά δεν πρέπει να γίνεται κατάχρησή της.

Προστασία

Οι Μ/Δ μπορεί να εκτίθενται σε κίνδυνο ενώ εργάζονται για εσάς. Είτε υπέχετε συμβατική ευθύνη είτε όχι, οφείλετε να προστατεύετε αυτούς και τις οικογένειές τους, αν παραστεί ανάγκη, τόσο κατά τη διάρκεια της αποστολής όσο και μετά.

- Μην τους δίνετε όπλα.
- Να τους παρέχετε προστατευτικό ιματισμό και εξοπλισμό, αλλά μην απαιτείτε να φορούν στολή παρά μόνο αν συμφωνούν να το πράξουν.
- Μη δημοσιοποιείτε ονόματα, διευθύνσεις ή φωτογραφίες των Μ/Δ χωρίς την άδειά τους.

Υποστήριξη

Να υποστηρίζετε τους Μ/Δ εξασφαλίζοντάς τους τις κατάλληλες ανέσεις και εγκαταστάσεις, στο πεδίο και στη βάση τους. Ενημερωθείτε για τις ανάγκες και τις ανησυχίες τους.

Καθορισμός καθηκόντων

Καθορίστε με σαφήνεια τα καθήκοντα του Μ/Δ. Εξηγήστε τις επιχειρησιακές απαιτήσεις και την αλυσίδα διοίκησης. Γενικά, μην τους αναθέτετε καθήκοντα που δεν σχετίζονται με τη μετάφραση/διερμηνεία και έχετε υπόψη ότι οι Μ/Δ έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν αν η εν λόγω εργασία δεν συνάδει με τους επαγγελματικούς και προσωπικούς κανόνες και τα πρότυπα δεοντολογίας ή/και θέτει σε κίνδυνο την ασφάλειά τους.

Οργάνωση εργασίας

Η διερμηνεία απαιτεί συγκέντρωση η οποία είναι δύσκολο να διατηρηθεί σε καταστάσεις σύρραξης. Συμφωνήστε τις ώρες εργασίας, τα διαλείμματα κ.λπ. Όταν χρησιμοποιείτε Μ/Δ, προβλέψτε επιπλέον χρόνο για τη διερμηνεία και φροντίστε για τον σχετικό εξοπλισμό.

Ενημέρωση

Ενημερώστε τους Μ/Δ γενικώς και ειδικώς πριν από κάθε αποστολή σχετικά με το πλαίσιο και τον σκοπό της. Εξηγήστε το ειδικό λεξιλόγιο, τα αρκτικόλεξα, την ορολογία κ.λπ.

Αξιολόγηση

Αν σας ζητηθεί να αξιολογήσετε τις επιδόσεις ενός Μ/Δ, να είστε ακριβοδίκαιοι. Χρησιμοποιήστε κατάλληλο σύστημα αξιολόγησης. Ελέγχετε αν τα μηνύματα μεταφέρονται επακριβώς, αλλά έχετε υπόψη ότι η διερμηνεία δεν είναι κατά λέξη μετάφραση και ότι το αρχικό σας μήνυμα πρέπει να είναι σαφές. Τυχόν αρνητική κριτική θα πρέπει να γίνεται κατ' ιδίαν. Θα πρέπει να αποδίδονται εύσημα, συστάσεις κ.λπ. σε όσους τα αξίζουν.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ Μ/Δ

Τοποθέτηση

Τοποθετήστε τον εαυτό σας, τον Μ/Δ και το άλλο μέρος σε περίπου τριγωνική διάταξη. Βεβαιωθείτε ότι εσείς, ο Μ/Δ και το άλλο μέρος βλέπετε και ακούτε ο ένας τον άλλον. Συστηθείτε και συστήστε τον Μ/Δ, εξηγώντας τον ρόλο του. Όταν μιλάτε να κοιτάζετε τον συνομιλητή σας, όχι τον Μ/Δ.

Ομιλία

Ο Μ/Δ περιμένει ενώ μιλάτε και διερμηνεύει μόλις ολοκληρώσετε. Ο όγκος της πληροφορίας που μπορεί να συγκρατήσει και να αποδώσει επακριβώς ένας Μ/Δ εξαρτάται από το επίπεδο δεξιάς του.

- Χρησιμοποιείτε σχετικά απλές λέξεις και σύντομες, λογικές προτάσεις.
- Μιλάτε αργά και καθαρά.
- Προσπαθήστε να αποφεύγετε αργκό, αρκτικόλεξα, ειδική ορολογία ή αναφορές που δεν είναι κατανοητές σε άλλους πολιτισμούς.
- Έχετε υπόψη ότι το χιούμορ, ενώ συμβάλλει στη μείωση της έντασης, είναι δύσκολο να μεταφραστεί.
- Να έχετε επίγνωση της προφοράς, της διαλέκτου και της δομής του λόγου σας, καθώς και του τρόπου με τον οποίο μπορούν να επηρεάσουν την επίδοση του Μ/Δ.
- Να έχετε επίγνωση του τι λέτε και πώς το λέτε.

Επαλήθευση

Είστε υπεύθυνοι να διασφαλίσετε ότι τα μηνύματα γίνονται κατανοητά από όλα τα μέρη. Αν δεν καταλάβατε τι είπε η άλλη πλευρά, ζητήστε να επαναλάβει ή/και να διευκρινίσει. Αν πιστεύετε ότι η άλλη πλευρά δεν κατάλαβε τι είπατε, επιβεβαιώστε ότι ο Μ/Δ σας έχει κατανοήσει. Ωστόσο, αποφεύγετε προσωπικές συζητήσεις με τον Μ/Δ, εκτός αν το άλλο μέρος γνωρίζει γενικά τι συζητάτε.

Άσκηση ελέγχου

Μην εκχωρείτε ευθύνες στον Μ/Δ. Οι Μ/Δ δεν πρέπει να προβαίνουν σε δηλώσεις ή να υποβάλλουν ερωτήσεις για λογαριασμό σας παρά να μεταφράζουν μόνο όσα λέτε. Διατηρήστε τον έλεγχο της διαδικασίας, αλλά μη διστάσετε να ζητήσετε τη συμβουλή του Μ/Δ όποτε το κρίνετε απαραίτητο και σκόπιμο.